

Els acròstics

Daniel Ruiz-Trillo

Un acròstic és una composició literària, normalment poètica, en la qual les lletres que ocupen una determinada posició, com ara les inicials de cada vers, formen una paraula o frase. Per tant, ens permet de llegir i escriure un missatge amagat rere les primeres lletres (o les del mig) de cadascuna de les línies d'un text o dels versos d'un poema. A nivell poètic, l'acròstic sempre ha servit per a dedicar un poema (d'amor) a una persona estimada, o bé a un animal, a un parent molt benivolgut. A nivell narratiu, ha servit per a amagar un missatge relacionat amb el relat, com ara el tema, el lloc, el nom del protagonista o de l'assassí o bé un missatge que ens ajudarà a resoldre el misteri.

Els acròstics, què amaguen?

Els acròstics poden amagar moltes coses, des del nom d'una mascota o d'una sèrie fins al títol d'una cançó o d'un llibre, passant pel nom d'una ciutat, poble o país. També poden ser marques, cançons, grups de música o noms de persones:

- Mercè
- Núria
- Montserrat
- Màrius
- París
- Roma
- Berlín
- Tarragona
- NBA
- Esclat
- Tarzan
- Tintín
- Mango
- Love is in the air
- Antònia Font

Els acròstics a l'aula

Una de les millors maneres de seduir l'alumnat és la d'intentar cada setmana (o cada mes) un acròstic a l'aula. Primer, l'escrius a la pissarra, l'expliques i l'ensenyes perquè tothom el vegi. Un cop introduïts, en pots ensenyar un de diferent a cada sessió durant dues o tres setmanes, i alhora relacionar-lo amb un dels temes que estem treballant. Per tant, els acròstics poden ser tipus de paraules o altres temes gramaticals, per a relacionar-los directament amb l'assignatura:

- Determinant
- Nom
- Adjectiu

- Pronom
- Accent
- Sí·l·laba
- Aguda
- Dièresi
- Accent

Poema acròstic

Com he dit anteriorment, els poemes acròstics, que poden ser per a una persona, animal o cosa, poden ser de diversos tipus:

- Amor
- Amistat
- Descriptiu
- Parentiu
- Paisatgístic

A classe, demanarem que en facin un, del tipus que sigui. Podem seguir els quatre passos següents: primer, els demanem el poema acròstic i que escullin el tema que vulguin. Segon, que decideixin a qui el volen dedicar. Tercer, que l'escriuin a classe i que el revisin i, si cal, que el refacin. I quart i últim pas, que el pengin al suro, al bloc de l'assignatura o al web de l'escola, si pot ser acompanyat d'un dibuix, foto o il·lustració directament relacionats amb el tema.

Relat acròstic

Una altra activitat didàctica que farem a classe amb aquest joc de paraules és el relat acròstic, que també el podem demanar a l'aula, que l'escriuin a classe, per a la qual cosa ens cal deixar-los tota l'hora sencera, perquè un relat necessita molta feina prèvia i posterior, a part de redactar-lo.

Per començar, els explicarem com es fa un relat i quines parts té. Tot seguit, els encoratjarem que en facin un que contingui un missatge amagat rere un acròstic en algunes línies, paràgrafs o paraules. Per acabar, el redactaran, el revisaran, el corregirem i, si cal, el refaran, subratllant o posant en negreta o en cursiva les paraules que formen el missatge esmentat. Com hem fet amb els poemes, els relats també els poden mostrar públicament. ■